

DOI: [https://doi.org/10.58253/2078-1628-2024-1\(31\)-002](https://doi.org/10.58253/2078-1628-2024-1(31)-002)

УДК 316.42+005.4

JEL A13, A14, F41, L16

Микола Григорович БІЛОПОЛЬСЬКИЙ

доктор економічних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України,
завідувач кафедри обліку та аудиту,
ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»,
м. Дніпро, Україна

 <https://orcid.org/0000-0001-9312-6953>
enterconfpstu@gmail.com

Микола Миколайович МЕРКУЛОВ

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри управління
підприємницькою та туристичною діяльністю,
Ізмаїльський державний гуманітарний університет,
м. Ізмаїл, Україна

 <https://orcid.org/0000-0002-3095-189X>
merkulov@odeskabel.com

Оксана Валентинівна ЦІМОШИНСЬКА

кандидат економічних наук,
заступник завідувача кафедри обліку і оподаткування,
Міжрегіональна Академія управління персоналом,
м. Київ, Україна,

 <https://orcid.org/0000-0002-2277-3317>
ovmichailenko@ukr.net

Світлана Анатоліївна ПАЛІЙ

кандидат наук з державного управління,
доцент кафедри публічного адміністрування,
Міжрегіональна Академія управління персоналом,
м. Київ, Україна,

 <https://orcid.org/0000-0002-9265-6407>
PaliySvitlana@ukr.net

Юлія Володимирівна МАЗУР

кандидат економічних наук, доцент,
декан стаціонарних та заочних форм навчання,
доцент кафедри маркетингу,
Навчально-науковий інститут управління, економіки та бізнесу,
Міжрегіональна Академія управління персоналом,
м. Київ, Україна,
 <https://orcid.org/0000-0002-4728-4640>
gy__89@ukr.net

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ У ВЕКТОРІ ГЛОБАЛІЗОВАНОГО ІННОВАЦІЙНО- ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОСТОРУ

***Анотація.** У статті досліджуються сучасні тенденції розвитку ринкової економіки України в умовах глобалізації та активізації інноваційно-інвестиційних процесів. Розглядаються основні виклики та можливості, з якими стикається національна економіка в контексті інтеграції у світовий економічний простір. Аналізуються впливи глобалізації на структуру економіки України, зокрема на промисловість, сільське господарство та сферу послуг. Окрема увага приділяється розвитку інноваційних технологій та залученню іноземних інвестицій, як ключових факторів економічного зростання. На основі отриманих даних пропонуються рекомендації щодо підвищення конкурентоспроможності української економіки на міжнародній арені.*

У роботі також розглядаються механізми адаптації української економіки до сучасних викликів глобального ринку. Досліджуються питання державної політики у сфері підтримки інновацій та інвестицій, а також роль приватного сектору у впровадженні новітніх технологій. Проводиться аналіз регіональних аспектів економічного розвитку та їх вплив на загальну економічну стабільність країни. Висвітлюються питання підвищення ефективності використання ресурсів та покращення інституційного середовища для бізнесу. У статті надаються практичні рекомендації щодо подальших напрямів реформування економічної політики України з метою забезпечення стійкого економічного зростання та підвищення добробуту населення.

Ключові слова: ринкова економіка, глобалізація, інновації, інвестиції, економічний розвиток, конкурентоспроможність, інституційне

середовище, державна політика, технологічний прогрес, економічна інтеграція.

Вступ. На думку багатьох вчених-суспільнознавців, сучасний світ вступив у «епоху кризи розвитку», в «епоху некерованого хаосу», в «епоху невизначеності». А деякі політики у перспективі обіцяють сучасному людству «новий світовий безлад», називають сучасний стан у світі – міжнародною анархією, вольницею, коли кожен діє на власний розсуд.

Із цими твердженнями, на жаль, можна погодитись. А що далі? А далі, природно, виникають питання: хто винен? і що робити?" Яке ж фундаментальне пояснення, чому людство дійшло такого загрозливого стану?

Це можна пояснити так. Є продуктивні сили та суспільні відносини. І науково-технічний прогрес (розвиток) проявляється лише у продуктивних силах. У суспільних відносинах прогресу немає. Якщо люди досі з'ясовують свої відносини за допомогою палиці, та ще й за допомогою атомної палиці, то прогресу в суспільних відносинах немає. Прогресуючі продуктивні сили зайшли серйозні антагоністичні протиріччя з відсталими суспільними відносинами. У наш час це може призвести до серйозних катастрофічних наслідків.

Завдання вчених економістів та суспільствознавців розробити нову, майбутню концепцію розвитку світу (докладно цю проблему розглянуто у монографії «Енвіроніка фундаментальна наука про порятунок та розвиток земної цивілізації, або нова концепція розвитку світу»). [1]

Війна росії проти України яскравий приклад того, як у деяких країнах керівники із середньовічною ідеологією (мисленням) борються із сучасністю. На цьому прикладі ми бачимо. Яких великих успіхів досяг сучасний світ у своєму розвитку. Адже всі війни, які виникали у минулих сторіччях між народами – це була ініціатива переважно тоталітарних режимів. Сучасний світ досягнув таких успіхів у своєму розвитку, що держав із тоталітарними режимами залишилося буквально одиниці.

Тоталітарний режим путіна в росії підтримало в основному лише чотири держави: Білорусь, північна Корея, Іран, Китай, і то не в повному обсязі. А переважна кількість демократичних країн світу на боці України. Вони не лише засудили агресора, а й надають серйозну всебічну матеріальну та фінансову допомогу Україні.

Звідси висновок: якщо сучасне людство повністю позбавиться тоталітарних режимів у кожній державі і не залишить навіть умов, щоб до влади приходили гітлери, мусоліні, путіні, лукошенки, це і буде запорука

того, що в майбутньому світ позбавиться не тільки війн, а й від військових конфліктів.

Дуже хочеться сподіватися, що це буде остання війна у розвитку сучасної цивілізації.

Людство століттями мріяло про те, щоб життя між країнами проходило у мирі та злагоді без воєн та військових конфліктів. Багато вчених і політичних діячів ще в давнину пропонували свої варіанти існування країн світу без військових конфліктів. Особливо ця проблема стала гаряче обговорюватись після Другої світової війни (1939-1945 р.р.). Так ще 1945 року прем'єр-міністр Британії Вінстон Черчилль сказав: «Якщо ми не встановимо будь-якої форми світового уряду, ми не зможемо запобігти третій світовій війні в майбутньому». Підтримали його і видатні вчені. Такі як Альберт Ейнштейн та інші.

У монографії «Енвіроніка фундаментальна наука про порятунок та розвиток земної цивілізації, або нова концепція розвитку світу» докладно описано, як це можна зробити і що для цього конкретно потрібно:

1. Об'єднати всі світові спільноти (всі країни) в єдину братську сім'ю народів світу (за біблійним варіантом). Бо сучасна роз'єднаність людства загрожує світові загибеллю.

2. При Організації Об'єднаних Націй (ООН) створити світовий уряд (представництво всіх країн світу).

3. Розробити і запропонувати нову теорію розвитку світу (суспільно-економічну формацію), яка виключила б війни, різноманітні конфлікти, політичні, ідеологічні, соціальні, економічні, екологічні та інші кризи.

Тобто, запропонувати універсальну теорію розвитку сучасної цивілізації, засновану на об'єктивних законах розвитку суспільних систем (держав та світу загалом).

У монографії докладно описано, як можна позбавити людство від воєн, військових конфліктів та цілої низки кризових ситуацій, що виникають у сучасному світі.

Особливо вона корисна зараз для воюючих країн – росії та України. Розглянемо найголовніший, основний період, як формувався, дозрівав цей конфлікт між воюючими країнами понад 30 років.

Метою статті є аналіз всіх факторів, що розвиваються, які привели ці країни до війни між собою.

Методи та методологія. Теоретико-методологічну основу дослідження становлять положення інструкційної теорії, конкретно, теорії людського та стабільного розвитку, концепції міждержавного розвитку та

стратегічного управління. У процесі дослідження використовувалися загальнонаукові методи: аналізу та синтезу, економіко-статистичного аналізу, узагальнення експертних оцінок, класифікацій, порівнянь та структурно-логічного підходу. Інформаційною базою стали результати досліджень та публікацій зарубіжних та вітчизняних науковців, міжнародних організацій, дані Державної служби статистики України, інтернет-ресурс.

Виклад основного матеріалу. Почнемо з початку утворення країни з 1991 року. Україна здобула незалежність. Усі від малого до великого у своєму багатонаціональному єдиному пориві тріумфують у країні, радіють, тріумфують: ми вільні і самі тепер будуватимемо державу так, як забажаємо.

На цій хвилі в Україні до влади приходять ринковики. Не маючи досвіду управління державними структурами, не маючи ні плану, ні програм розвитку країни, вони розпочали будівництво «НОВОГО» з великим ентузіазмом. Тут зазначу, що серед них цих державників виявилось ох, як чимало нечистих на руку і непорядних, так званих, активістів, чие бажання дорватися до влади, розбагатіти будь-яким способом, не гребуючи нічим, перевищило всі мислимі та немислимі кордони.

Почали створюватися політичні партії. Їх кількість перевищила – триста, що здебільшого були ринкового штибу і без програм розвитку держави й держави. Жага влади була приваблюючою в багатьох із цих політичних новоутворень, але ні лідируючої партії і, тим більше, гідного лідера в країні не виявилось. Як підсумок, в Україні сформувалася така ринкова ідеологія, що в силу головної ідеї стало вважатися, що приватна власність ефективніша за державну. А, як наслідок цього, швидко увійшла в життя ідея – швидше передати загальнодержавну власність, частіше – нечисті, приватні руки. Це і стало основою реформування країни, що й призвело до роздербанювання, розтягування загальнонародної власності.

Тепер назріла дуже серйозна проблема – яку форму правління, а з тим і власності вибрати. Соціалізм – набрид! Капіталізм – успішно очорняли, паскудили. Озираючись на Європу, почали використовувати те, що увійшло в моду: ліберальна демократія, ринкова економіка. Хоча насправді все це нам було невідомо. Так, власне від капіталістичної форми розвитку суспільства це нічим і не відрізнялося. І начебто ринкова економіка дуже проста і зрозуміла кожному обивателю. Та й вигадана ця форма економічного розвитку була триста років тому Адамом Смітом. Сиди собі на ринку, торгуй, а невидима рука всемогутнього ринку сама все зробить за тебе. До речі, за тридцять років ми намагаємося знайти, побачити цю ринкову руку, але весь час натикаємося на тотальну корупцію.

Але коли українці, частіше мовчки, погоджувалися на ринкову економіку, вони не могли навіть подумати, навіть, припустити, що це призведе країну до катастрофічного розвитку. І окрім, як диверсією проти України, ринкових реформ 90-х, назвати це не можна.

Україна, яка мала 5-те місце в Європі у плані промислового та сільськогосподарського потенціалу, перетворилася на відсталу сільськогосподарську країну на рівні африканських держав. В Україні з 3,5 мільйонів підприємств-товаровиробників припинять свою діяльність і буде закрито 3 мільйони. Без роботи на батьківщині, величезна армія працездатного населення змушена шукати роботу за кордоном. Так залишило країну понад 10 мільйонів заробітчан; 60% населення – за межею бідності. І можна ще довго перераховувати, до чого спричинила така ринкова реформа в Україні. Власне, ви це самі бачите, і знаєте.

Повинні відзначити, що Китаю, коли ще понад 30 років тому там почали піднімати економіку на вищий рівень, Захід також запропонував перейти на ринкову економіку. Але їхній (колишній) Президент і генеральний секретар КПК відповів, що якщо вони підуть таким шляхом, то 150 мільйонів китайців-заробітчан опиняться в Європі.

Так, китайці виявилися далекогляднішими за нас, українців. Вони стали сліпо переймати досвід країн, відмовилися від допомоги і порад і пішли своїм шляхом – шляхом розвитку за рахунок внутрішніх ресурсів. І, спираючись, використовуючи потенціал народних мас, створили свою успішну державу.

Україна ж пішла деградаційним шляхом розвитку. А по суті, країна, здобувши самостійність, взагалі ніякої концепції розвитку не мала. Президент Кучма Л.Д. все питав, але навіть, незрозуміло до кого звертався: «Скажіть, люди добрі, що ви хочете, і я вам побудую». А наука, всі її спеціальності, навіть не намагалася пропонувати будь-яку форму щодо суспільно-економічної формації на майбутній розвиток країни. Все йшло само собою, стихійно. Кожен усе, що хотів, те й творив. Повна махновщина та лібертаріанство.

Але повернемося на початок. Здобувши незалежність, ми щиро засмутилися, особливо з Європою. Будь-яка дружба, коли вона справжня, супроводжується взаємодопомогою, щирістю, відкритістю і навіть любов'ю, особливо коли це стосується спільного розвитку.

Україна якось одразу сподобалася Європі та Заходу. Любов і дружба виявилися взаємними, і ми потяглися один до одного. Європа порекомендувала і навіть наполягала, щоб Україна обрала саме ринковий

шлях розвитку і стала активно допомагати нам. Україна, українці повірили, що така дружба і допомога приведуть до процвітання країни.

Але про запровадження ринкової економіки поговоримо пізніше. Зараз хочу поговорити про інтеграційні процеси з Європою. Так, де-юре, на жаль, ми ще не в Європі. Тобто документи не підписані ні до Союзу, ні до НАТО, але де-факто ми вже 30 років у Європі, а Європа – в Україні. Але якщо уважно вдивитись у нашу дружбу, то дуже важко оцінити, хто більше де: Європа в Україні чи Україна в Європі.

Україну європейські держави прийняли як рідних і європейці стали освоювати нашу країну. Враховуючи дружні взаємовідносини з європейцями, їм багато дозволено. Інакше кажучи: друзі все можна. Наприклад, Україна відкрила всім європейським країнам свій внутрішній ринок для ввезення всіх видів товарів. Як зручно, як добре – товар на своєму ринку європейської країни не реалізується як застарілий, як неходовий, а тут, в Україні його можна збути. Дякуючи європейцям: в Україні швидко стало достаток промислових та продовольчих товарів. А ми самі стали закривати свої підприємства-товаровиробники, щоб ті не конкурували з європейськими.

Але виявляється, якщо в країні з'являється понад 14% імпорتنих товарів, то деградує і промисловість, і держава. В Україні ніщо не перешкоджає та не обмежує імпорт. Захищати свого товаровиробника нема кому. Як результат, у нас зараз до 90% імпорتنих товарів як промислових, так і продовольчих.

Крім того, уряд країни добре продумав, як допомогти європейцям знайти хорошу грошову роботу в Україні. І нам стали «постачати» менеджерів – професіоналів високої кваліфікації. Але вони виявилися фахівцями середнього та низького штибу.

Найбільше іноземцям сподобалося працювати у наглядових радах при українських підприємствах. Практично нічого не роблячи, але при зарплаті вище, ніж у закордонних компаніях. І хоча в обов'язки спостерігача багато чого записано, включаючи і те головне, що стосується протистояння корупції, як показало життя – вони, ці професіонали-спостерігачі, не просто не боролися, а очолювали корупційні дії та пов'язані з цим фінансові потоки.

Але найбільшу допомогу Україна надає Заходу, посилаючи своїх синів та дочок – понад 10 мільйонів талановитих, висококваліфікованих, працюючих молодих людей – піднімати економіку та множити ВВП європейських та інших держав. І, як кажуть, чого не зробиш заради друзів. Нехай ці країни розвиваються, хоч і нам для свого розвитку ох як стали б у

нагоді ці трудові руки. Але для нас дружба насамперед. Готові навіть дітей своїх віддати, аби допомогти друзям.

І ось настав найважчий, найтрагічніший період для України. Ворог виявився поряд. Сусід – росія, з народом якої ми жили сотні років у дружбі та злагоді, але яка виявилася підступним ворогом. І ворогом без попередження тим, хто вторгся в нашу країну. Європа та Захід одразу виявилися поруч, як справжні друзі. Дали гроші та зброю. З нашого боку: дякуємо друзям. Вони розуміють, що якщо путін переможе, росія вдвічі стане сильнішою та багатшою, об'єднавшись з Україною. А разом підтвердиться те, що російська армія є другою у світі. Зрозуміло й те, що путіну буде відкрито простір для інших завоювань, можливо, й європейських земель. І тут українці вчинили як справжні друзі – ціною свого життя перегородили шлях завойовнику до Європи. А путін, розв'язавши війну проти України, набуває іміджу негативного керівника-диктатора.

СРСР, особливо у 2-й половині 20-го століття був другою державою у світі з великою економікою після США, з найбільшим промисловим та військово-промисловим потенціалом. Але склалося так, що вони стали ворогувати між собою за першість у світі. А політично це було протистоянням між соціалістичною та капіталістичною системами.

Так, Україна виграє війну із росією. Занадто потужна, всебічна підтримка багатьох країн світу. Після війни Україна стане сильною державою. росія, як величезний уламок колись могутньої держави розвалиться на кілька самостійних країн.

Що являла собою Україна, пішовши в самостійне плавання після розпаду СРСР? За промисловим, економічним, військово-промисловим потенціалом та іншими показниками вона була 5-ою країною світу та Європи. Більше того, Україна є п'ятою країною світу та за природно-сировинними ресурсами.

Україна має величезний потенціал:

- володіє 35% чорноземів у світі;
- розташована на дуже зручних та вигідних морських, залізничних, шосейних магістралях;
- інтелектуальний потенціал людських ресурсів відповідав найвищим вимогам високорозвинених країн світу.

Кількість підприємств виробничо-господарського призначення становило понад 3,5 мільйонів, 80% з яких – це переважно промислові підприємства.

Основою промисловості було машинобудування – 54%. А основою машинобудування було верстатобудування – 15 заводів. Також:

- 8 великих металургійних заводів;
- 18 машинобудівних заводів;
- 5 суднобудівних та ремонтних заводів;
- 320 унікальних шахт;
- ракетобудівні заводи ПІВДЕНМАШ, АЗОВМАШ;
- два машинобудівні заводи в Краматорську;
- сотні тисяч дрібних та середніх промислових підприємств;
- заводи з переробки сільгосп продукції, включаючи: 125 цукрових заводів; 145 молокопереробних заводів; 125 м'ясокомбінатів.

Легка промисловість також була на висоті. Сотні фабрик з виготовлення тканин, пошиття одягу; майстерні з виготовлення взуття та безліч інших виробництв, продукція яких мала попит не лише в Україні, а й вирушала на експорт.

Україна 1991 року видобувала 85 мільярдів кубометрів газу, а зараз 14 млрд. м³. Нафтою себе забезпечувала на 35%. Країна видобувала мільйони тон залізної та марганцевої руд. Здійснювався видобуток доломітових, каолінових руд. Україна має великі запаси урану, титану, плутонію. Є запаси золота, ртуті, бурщини. Коротше, майже вся таблиця Менделєєва в Україні.

Військово-промисловий комплекс на 1991 рік за силою та потужністю також на 5-му місці в Європі. Україна була третьою ядерною державою у світі. Випускала найпотужніші ядерні ракети. Ракетний комплекс «РС-20А» за класифікацією НАТО «Satan»...

Українськими вченими та інженерами сконструйовано протиповітряний комплекс «Кольчуга». Півсотні їх могли б повністю закрити небо над Україною, і ні літаки, ні ракети не змогли б вражати територію країни.

Випускали найкращі та найбільші літаки у світі – АН-и. Виробляли гелікоптери «МОТОРСИЧ» на рівні світових стандартів. Будували сучасні морські кораблі, ракетноносці, літаконосці. В Україні було 2 танкові заводи. Один лише Харківський випускав 1000 танків на рік потужних та сучасних. Випускали їх на протязі 20 років і всі вони йшли на експорт. Країна отримувала валюту.

Крім того, в Україні було кілька патронних, снарядних та мінних заводів, а також заводи з випуску пістолетів, автоматів та іншої військової техніки.

Якби все це, перераховане тут, пішло на зміцнення військової могутності країни, чи пішов би війною путін на Україну? Навряд чи!

Зараз Україна справляє враження, особливо для молодих українців – як слабка, безперспективна країна, яка повністю залежить від закордонних покровителів, західної техніки та імпортованих товарів.

Слід зазначити, що коли знищували військово-промисловий комплекс України, то українські та закордонні політики переконували нас, що такий потужний військовий потенціал Україні не потрібний. Запевняли, що на нас ніхто не має наміру нападати, тим більше росія. Але ж на Німеччину, Францію, Англію теж ніхто не збирається нападати, але вони свій військово-промисловий потенціал тримають на високому технічному рівні і ні на які агітації не піддаються.

Нажаль, Україна деградує та економічна деградація набирає темпу. Звернемося до статистичних даних щодо розвитку та порівняємо їх із деякими іноземними державами.

За тридцять останніх років:

- у Польщі приріст промислової продукції – 2,5%, ВВП – 4,2%;
- у Білорусії приріст продукції – 2,6%, ВВП – 3,6%;
- у росії приріст продукції – 2,1%, ВВП – 3,8%;
- у США приріст продукції – 1,8%, ВВП – 2,5%;
- у Китаї приріст продукції – 14%, ВВП – 21,5%;
- у Молдові приріст продукції – 0,8%, ВВП – 1,4%.

І лише в Україні не було ні зростання продукції, ні збільшення ВВП, а промисловий потенціал та економіка скоротилися на 70%.

Війна усі ці деградаційні процеси посилює. Населення скорочується. Смертність у 2 рази більша, ніж народжуваність. Щорічно населення країни скорочується на 350-400 тисяч жителів. З географічної карти України зникли 2,5 тисячі сіл. 60% населення – за межею бідності. Молодь їде за кордон, країна – старіє.

Але найнебезпечніше для країни – це деградація промисловості. Насправді промисловість, як така, у нас остаточно зникла. В уряді немає навіть міністра з промислової політики. Адже будь-яка країна стає багатшою через випуск своєї вітчизняної промислової продукції. Наприклад, високорозвинені країни, щоб випускати продукцію, що відповідає сучасному науково-технічному прогресу, оновлюють свої виробничі фонди кожні 10-15 років. У Японії оновлюють виробничі фонди – кожні 5-6 років. А ми за 60-70 років намагаємося оновити своє виробниче обладнання.

Про деградацію в науці та освіті. Це взагалі одне з найбільш багатостраждальних та найбідніших міністерств. Таке враження, що ні державі, ні уряду це не потрібне. Фінансуються ці напрями у розмірі –

менше ніж 1% річного ВВП. Скорочуються школи та інші навчальні заклади. Лабораторна база у школах та ВНЗ 50-річної давності. Суттєво скоротилася і кількість учнів у школах та студентів у ВНЗ. Викладацький склад скоротився майже наполовину. Кількість вчених та наукових співробітників скоротилася у 5 разів. Закрилися тисячі науково-дослідних інститутів та лабораторій, і не лише академічних, а й галузевих та вузівських.

У жодній країні світу немає такого, щоб учений написав статтю, монографію і власним коштом видавав. Всюди витрати несе видавець, обов'язково виплачуючи гонорар. В Україні ж потрібно не лише написати, а й зазнати витрат з видання наукової праці.

Зараз століття науково-технічного прогресу і жодна держава не може розвиватись без науки. Саме це є прикладом того, що країна деградує. Скажіть: чи потрібна наука, чи інженер-будівельник, якщо будівля руйнується? Однозначно – ні!

Висновки. Отже, що зробила ринкова реформа економіки для України:

1. Україна стала країною, що деградує. З високо-індустріальної, високорозвиненої у промисловому та військово-промисловому відношенні перетворилася на слаборозвинену сільськогосподарську країну.

2. З 3, 5 мільйонів підприємств-товаровиробників залишилося лише 500 тисяч. Під час війни закрилося ще 47 тисяч. Залишилося – 152 великих підприємства. 10-15% – це дрібний та середній бізнес, а решта – одноосібні дрібні майстерні.

3. Понад 10 мільйонів талановитих, високоосвічених працездатних молодих людей знайшли роботу за кордоном. У нашій країні для них немає роботи.

4. Істотно скоротилося населення. Смертність удвічі більше, ніж народжуваність. Населення країни скорочується на 350-400 тисяч жителів щорічно. 60% населення за межею бідності. 2,5 тисяч українських сіл перестали існувати на карті країни.

5. Для Європи та Заходу загалом країна стала дешевим сировинним додатком.

6. Деградовано всі галузі важкої, військової та легкої промисловості. Деградовано науку та освіту. Ідеології – ні, культура – ринкова, політики, політикани – продажні. Тримається якимось на плаву лише торгівля. Це і зрозуміло, адже для ринків – це основна діяльність.

7. В Україні панує троевладдя. Влада де-юре та ж-факто. Де-юре – це центральна влада та місцеві органи. Де-факто – влада великого українського

капіталу та зарубіжних радників та консультантів. Крім того, у олігархів свої особисті уряди і вони ведуть незалежну політику від центральної влади. Ринкова економіка завдала шкоди більшої, ніж війна з російським агресором.

8. Понад 30 років як риночники при владі, а в країні немає ні грошей, ні перспективи розвитку, лише борги. Понад те, майже дві третини промислових підприємств позакривалися. Армію озброюють, і дякую їм за це, інші держави. Населення поменшало на 10-16 мільйонів. Країна бідна, що деградує.

9. Своєю слабкістю Україна спровокувала росію на вторгнення.

10. Неприборкана корупція, яка проникла у всі структури влади, починаючи з найвищих і закінчуючи нижчими.

11. Те, що Україна пішла хибним шляхом, показує нинішній стан економіки.

12. Ринкова економіка породила кричущу несправедливість у країні. З одного боку – 2-3% дуже багаті; 7% – середній клас; 90% - бідні та дуже бідні люди.

Список використаних джерел:

1. Білопольський М.Г. Енвіроніка фундаментальна наука про порятунок та розвиток земної цивілізації, або нова концепція розвитку світу: монографія. Вид. 4-е, переробл. і доп. Київ: НАН України, Ін-т економіки промисловості, 2020. 354 с.

2. Bilopolskyi M., Hutsaliuk O., Bondar Iu. Environics – the fundamental science on salvation and development of earthly civilization or a new concept of the world's development. *Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту*. 2023. № 1 (29). С. 5-15.

Mykola BILOPOLSKYI

Doctor of Economic Sciences, Professor,
Honored Worker of Science and Technology of Ukraine,
Head of the Department of Accounting and Auditing,
State Higher Education Institution «Pryazovsky State Technical
University»,

Dnipro, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0001-9312-6953>
enterconfpstu@gmail.com

Mykola MERKULOV

Doctor of Economic Sciences, Professor,
Professor of the Department of Business
and Tourism Management,
Izmail State Humanities University,
Izmail, Ukraine

 <https://orcid.org/0000-0002-3095-189X>
merkulov@odeskabel.com

Oksana TSIMOSHYNSKA

Ph.D. of Economic Sciences,
Deputy Head of the Department of Accounting and Taxation,
Interregional Academy of Personnel Management,
Kyiv, Ukraine

 <https://orcid.org/0000-0002-2277-3317>
ovmichailenko@ukr.net

Svitlana PALII

Candidate of Sciences in Public Administration,
Associate Professor of the Department of Public Administration,
Interregional Academy of Personnel Management,
Kyiv, Ukraine

 <https://orcid.org/0000-0002-9265-6407>
PaliySvitlana@ukr.net

Yuliia Mazur,

Ph.D. of Economic Sciences, Associate Professor,
Dean of permanent and part-time forms of education,
Associate Professor of the Department of Marketing,
Educational and Scientific Institute
of Management, Economics and Business,
Interregional Academy of Personnel Management,
Kyiv, Ukraine

 <https://orcid.org/0000-0002-4728-4640>
gy__89@ukr.net

MODERN TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF THE MARKET ECONOMY OF UKRAINE IN THE VECTOR OF THE GLOBALIZED INNOVATION AND INVESTMENT SPACE

Abstract. *The article examines the current trends in the development of the market economy of Ukraine in the conditions of globalization and the activation of innovation and investment processes. The main challenges and opportunities faced by the national economy in the context of integration into the world economic space are considered. The impact of globalization on the structure of Ukraine's economy, in particular on industry, agriculture, and the service sector, is analyzed. Particular attention is paid to the development of innovative technologies and the attraction of foreign investments, as key factors of economic growth. Based on the obtained data, recommendations are offered to increase the competitiveness of the Ukrainian economy in the international arena.*

The article also examines the mechanisms of adaptation of the Ukrainian economy to modern challenges of the global market. Issues of state policy in the sphere of innovation and investment support, as well as the role of the private sector in the implementation of the latest technologies are investigated. An analysis of regional aspects of economic development and their impact on the overall economic stability of the country is carried out. Issues of increasing the efficiency of resource use and improving the institutional environment for business are highlighted. The article provides practical recommendations regarding further directions of reforming the economic policy of Ukraine with the aim of ensuring sustainable economic growth and improving the welfare of the population.

Keywords: *market economy, globalization, innovations, investments, economic development, competitiveness, institutional environment, state policy, technological progress, economic integration.*